

uton kiegyenlítettnek s végül a tözsfatömeg a Ganghofer-féle tömegtáblákból állapittatik meg. Próbatorzszeket tehát nem döntenek.

Egészen véve a bajor erdőrendezési eljárás az egyesített szakozási módhoz sorozható, mely azonban úgy a vágássorok alkotására nézve, mint a legközelebbi fordulószaak hozamainak megállapításánál a természetes felujítás és a viszonyokhoz alkalmazkodó változatos üzem elé e módszernél különben gördülő akadályokat elhárítani igyekeznek s az osztagnak, mint erdőrendezési egységnek elismerése által szintén különbözik a szakozási módok eredeti tipikus alakjaitól.

(Folytatása következik.)

A zsolnai iparkiállításról.

A mint 1872. évi augusztus hó 20-ikán a budapest—ruttkai vasutvonalon az első vonat végigrobogott, a mint a kassa—oderbergi, zsolna—galánta—pozsonyi vasutvonal közvetlenebb összeköttetésbe hozott minket az iparilag fejlettebb Ausztriával és Németországgal, új, korszakalkotó napra ébredt az egész északnyugati felföld. Ezen időig a belső és külső ellenségeitől agyon-sanyargatott országnak alig volt ipara.

Azontul egymásután keletkeztek a manapság már virágzó és fejlett iparteleppek. Fakereskedelmünk odafejlődött, hogy roppant értékű és nagymennyiségű, főleg pedig kiváló minőségű faanyagunk a világpiaccon elsőrendű áru gyanánt ö-meretes.

A zsolnai iparkiállítás a felvidék ipari fejlődésének jelenlegi állapotát mutatja be és általános vonatkozásában fényes tanubizonytságot szolgáltatott úgy külső csin, mint tanulságos belső tartalom tekintetében az északnyugati felföld életrevaló ipari törekvéseiről. Ha pedig e kiállításon különlegesen az erdészeti vonatkozásu s főleg faipari részt vesszszük szemügyre, úgy e téren is nemcsak a külsőségekre nézve, hanem a kiállított számos iparcikknek határozott versenyképessége tekintetében is örvendetes benyomással távozunk.

A *chvojnica*i (nyitravármegyei) *gyermekjátékszer-csarnok* igen tanulságos módon demonstrálja — e téren mint uttörő — hogy e nemű iparcikkeinkkel miként állhatjuk ki a versenyt a külfölddel. Kiállítója, Boszányi József nyugalmazott r. kath. lelkész,

hivatott szakszerűséggel fejlesztette ez iparágat. A F. M. K. E. megbizásából a szélaknai ipartelepét Chvojnícára helyezte át, a hol jelenleg 24 munkást foglalkoztat. Iparcikkei u. m. állatok, hintalovak, talicskák, játékszerek és kocsik, lucz-, jegenyefenyő-, bükk- és hársfából készülnek s főleg a kocsik és talicskák tartósság és olcsóság tekintetében a hasonló külföldi iparcikkokkal a legélénkebb versenyt is kiállják. Miután Chvojnícán nincsen luczfenyő, ez az ipar valószínűleg élénkebb forgalmu fenyesvidékre fog átköltözni, a hol 200 munkás foglalkoztatására rendeztetnék

29. ábra. A lovag Hahn-féle uradalom csarnoka a zsolnai kiállításon.

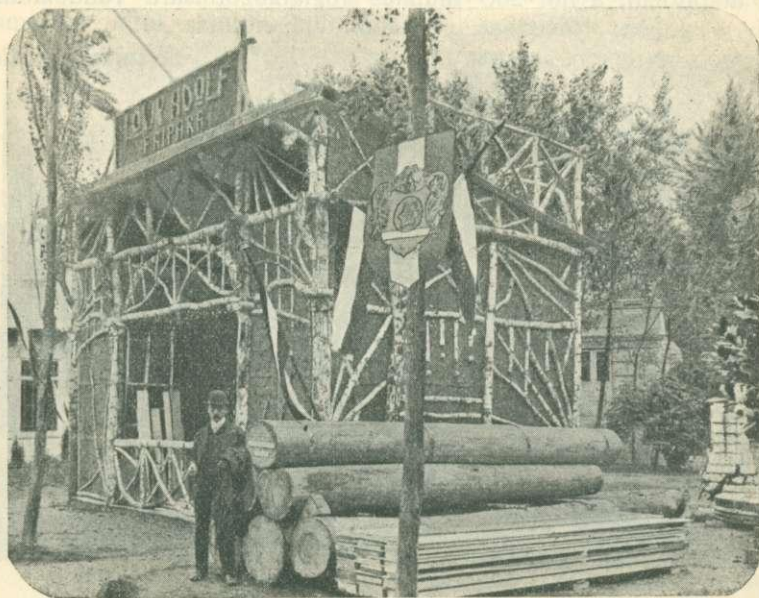
be. Többen a Znióváráljára való átköltözést ajánlottuk, a hol az igen fejlett állami műfaragó tanintézettel párhuzamosan fejthetné ki ez iparág működését.

Az iparcsarnokban *Weinberger* Samu nagybittsei gyufagyáros gyártmányait mutatja be. A gyufakészítés különféle stádiuma szemléltető módon van bemutatva.

Árva, Liptó, Turócz, Trencsén és Nyitra vármegye számos községe állított ki a *házi faipar* körébe tartozó készítményeket, u. m. fatálapokat, fakanalakat, sőtartókat, rocskákat, dézsákat, merítő kanalakat, köpülő kannákat, lödönöket, jármokat, teknőket,

fabutorokat, fonott ágyakat, székeket, a konyha-, szoba- és gazdasági berendezések különféle háziipari termékeit. Mindezek széleskörű áttekintést nyújtanak a szemlélőnek felvidékünk háziiparának fejlődéséről.

Az iparsarnokokban főleg a butoripar és fonottáru ipar állja ki a szigorubb kritikát. Első helyen érdemel említést a *bellusi* államilag segélyezett *kosárfonó-iskola*. Az intézetnek minden egyes kiállított tárgya finom izlésre és az intézet vezetésének szakavatott-

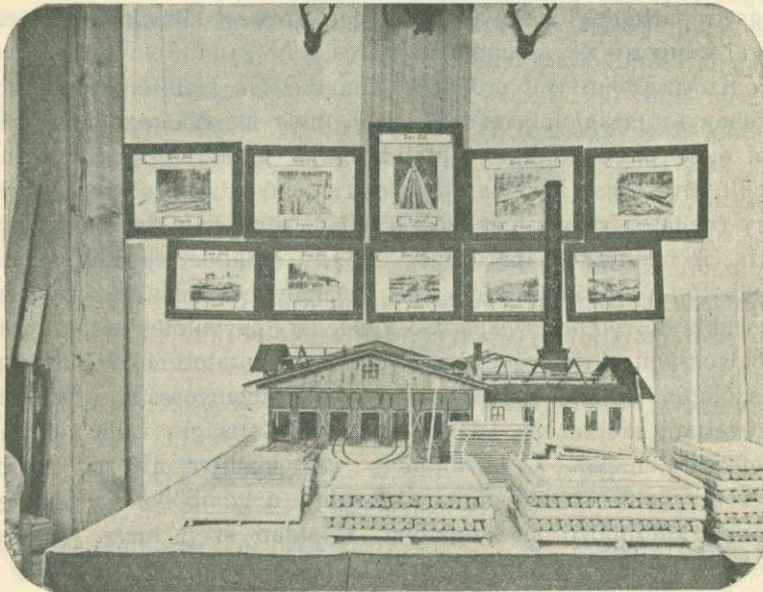

30. ábra. Löwy Adolf fakereskedő csarnoka a zsolnai kiállításon.

ságára vall. A kiállított tárgyak a forma és könnyed kivitel tekintetében a legkényesebb izlést is kielégítik s butortermékei a legelőkelőbb lakásokban is kiváló helyet fognak elfoglalni.

Különösen említést érdemel továbbá gróf Zay Miklós *zayugrócsi botfagyárának kiállítása*, mely a főbejáratnál szemben foglal helyet az iparsarnokokban. A botalakok minden elképzelhető változatának valóságos sokadalma ez. Mindmeggannyinak szabatos izlése, kiválóan gondos kidolgozása s főleg tetszetőssége dicséri a gyár leleményességét. A botfaüzem nyers termékei, valamint a botfa-

ipar termékeinek csaknem minden kidolgozási stádiuma van e helyütt bemutatva. A butoripar terén: *Adamicza* Ede butorgyáros Zsolnáról, *Adamicza Lajos és társa* butor- és furnir-gyáros, a turócszentmártoni butorgyár tűnnek ki megállapodott jó izléssel, s az iparcikkek tetszetős és tartós kivitelével. A *turócszentmártoni butorgyár* 90 lóerejű lokomobil és 70 új butorgyártó-géppel dolgozik, 600 munkást foglalkoztat és 500 különféle alakban, 21 különböző színben naponta 600—700 db butort gyárt. A *zsolnai butor-*

31. ábra. Löwy Adolf kiállítási csarnokának belseje.

gyár az e nemű ipari foglalkozás terén méltán az elsők között foglalhat helyet. Csupán e három említett gyár erdőségeink jelentékeny lombfakészletét dolgozza fel. Kivált a turócszentmártoni butorgyár tömören hajlitott iparcikkei ma már világversenyképesek.

A vegyészeti csoportban kiemelendők a következő kiállítók:

1. A zsolnai *Hungária* műtrágya- és kénsavgyár, mely tapasztalásom szerint a fenyőcsemetekertekbe is szállít kiválóan hatékony műtrágyakeveréket.

2. *Jancsek* János rózsahégyi gyufagyáros.

3. *Matusovits* Péter lipthóujvári m. kir. erdészjelölt vegyi uton praeparált bogárgyűjteményét és a praeparáló folyadékot mutatta be. Ezen szabadalmazott folyadékban a bogarak nem merevednek meg, évek múlva is megtartják eredeti színüket és hajlíthatók maradnak. Vegyi összetétele iránt a feltalálótól sem tudván felvilágosítást kapni, csak annyit jegyzek meg, hogy az 1901. évi „Erdészeti Kísérletek“ 68—69. lapján a kísérleti állomás elismerőleg nyilatkozik e találmányról.

A vegyes ipar csoportjában kiállított *Hrucsovsky* Ferencz hangszeripartelepe Nagy-Sallóról és *Kiapszel* István besztercze bányai zongora- és műhangszergyáros.

Szorosabban vett erdészeti vonatkozású kiállító *Löwy* Adolf felsőmagyarországi fakereskedő czég, mely luczfakéregből és nyírfából épült pavillonjában mutatott be a lombos és a fenyőfából készült fűrészárut. Kiválóan figyelemreméltó a turóczi megyei gagyeri völgy rengeteg dolomit és mészkösziklái közül való luczfenyőhangszerfa. A bemutatott ipartermék e téren csaknem egyedül állónak mondható. A dolomittalajon nőtt luczfenyőből való deszkák a legszigorubb követelményeket is kielégítik egyenletes és mértani szabályosságú sűrű évgyűrűzetükkel. A bemutatott fűrészáru sima metszőlapja, hófehér színe, ágtisztasága, ruganyossága, elsőrendű faszöveti szerkezete, izléses és szakavatottságra valló kiállítása elismerésre méltó. E pavillonban van kiállítva a czég zsolnai 5 keretű gőzürészének mintája, továbbá a gömbölyű fa, feldolgozásának különböző stádiumaiban, kiválóan szép lucz-, jegenye-, erdei és veresfenyőtörzsek, erdei fenyőászokfa, melyet főleg a kassa-oderbergi vasutársaság alkalmaz vasutvonalain, ládadeszkák, egy tutajminta és végül bevan mutatva a szél-deszkából készült tüzfának csomagolására, helyesebben nyalábolására szolgáló gép, mely egykaru emeltyű módjára működik és szép, tetszetős hengerformára szoritja össze a fadarabokat, melyek ily összeszorított állapotban, sodronnyal összekötve hozatnak apróra vágott lágú tüzifa gyanánt forgalomba.

Az említett fakereskedő-czég tőzsomszédságában látható lovag *Hahn* Samu udvari tanácsos és Popper Hermin bárónő erdészeti pavillonja, mely főleg vadászati vonatkozású tárgyaival vonja magára a szemlélő figyelmét. Trencsén vármegye éjszaki részének

e jelentős uradalma azonban igen izléseesen állította egybe az erdészeti körébe vágó tárgyakat is. Csinos a famagvak kiállítása, melyben a hazai és külföldi fanemek és cserjék üvegecskében állítottak ki. Igen izlésees az emlős és madárvilág ragadozóinak sok kitömött példánya. Fafeldolgozó eszközök, vízduzzasztó, fűrésztelep, erdőrendezési műszerek, állabterkép, faiskola, mindmegannyi érdekes és tanulságos látnivaló. Mindezek a mellett tesznek tanúságot, hogy ezen uradalomnak csaknem kivétel nélkül külföldi alsóbb erdészeti minősítéssel bíró személyzete igyekezettel látja el hivatalát. A cserkéreg- és zsendelygyártásra vonatkozó jelentéktlenebb tárgyaktól eltekintve, ezzel a zsolnai iparkiállítás faipari és erdészeti vonatkozású részének a rövid leírása is ki volna meritve.

Egészen véve ez az iparkiállítás az éjszaknyugati felföldre minden részletében nagy horderővel bír, nemcsak mint első iparkiállítása a felvidéknek, hanem egyuttal próbaköve is az ipari életképességnek és rátermettségnek. A fennálló nagyszámu ipartelegen kívül van több nagyszabásu iparvállalat keletkezőben, így a sztrechnoi villamos iparvállalat és a turóczzsentsmártoni cellulozegyár. Az utóbbi egy millió koronánál nagyobb forgalmi tőkével s egy millió beruházással indul meg. Mindkettő bizonyára az erdei termékek jobb értékesítésére befolyással lesz. *Silvaticus.*

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás

a „*gr. Tisza Lajos*“-a, a „*Wagner Károly*“-a, az „*Erzsébet királyné*“-és a „*Luczenbacher Pál*-alapítvány“-ból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület fenn megnevezett négy jótékony alapítványából a folyó évi segélyek ez évi december hóban osztatnak ki. Az elsőnek a kamataiból az olyan önbibájukon kívül szorult helyzetbe jutott magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek nyerhetnek anyagi támogatást, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek első belépésüktől kezdve mostanáig legalább öt éven át tagjai voltak s mint ilyenek tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A második alapítványból pedig az olyan erdőtisztai és erd.-altisztai özvegyek és árvák nyerhetnek segélyt, kiknek férjük, illetőleg atyjuk az Országos Erdészeti Egyesületnek állandóan és szintén legalább öt éven át tagjai voltak és tagsági kötelezett-